

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS TIESNESIS

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

Satversmes tiesas tiesneses

Daigas Rezevskas

ATSEVIŠĶĀS DOMAS

Rīgā 2017. gada 30. novembrī

lietā Nr. 2016-16-01

**„Par Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5. un 6. panta atbilstību Latvijas
Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam”**

1. Satversmes tiesa 2017. gada 16. novembrī pieņēma spriedumu lietā Nr. 2016-16-01 „Par Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5. un 6. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam” (turpmāk – Spriedums) un atzina Solidaritātes nodokļa likuma 6. pantu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no 2019. gada 1. janvāra, bet izbeidza tiesvedību lietā daļā par Solidaritātes nodokļa likuma 3. un 5. panta atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

Lieta tika ierosināta pēc konstitucionālajām sūdzībām, kuras iesniegušas deviņas juridiskās personas.

Nevaru piekrist vairākiem Spriedumā ietvertajiem secinājumiem.

Argumentējot savu viedokli, izmantošu Spriedumā lietotos saīsinājumus.

2. Piekrītu Satversmes tiesas lēmumam atzīt Solidaritātes nodokļa likuma 6. pantu par neatbilstošu Satversmes 91. panta pirmajam teikumam. Tomēr

nepiekrītu lēmumam izbeigt tiesvedību lietā daļā par Solidaritātes nodokļa likuma 3. un 5. panta atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam, kā arī vairākiem Spriedumā ietvertajiem argumentiem turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

3. Savus apsvērumus par to, ka Solidaritātes nodokļa likums nav atzīstams par pienācīgā kārtībā pieņemtu likumu, norādīju jau atsevišķajās domās lietā Nr. 2016-14-01 „Par Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5., 6., 7. un 9. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam” (*sk. Satversmes tiesas tiesneses Daigas Rezevskas atsevišķās domas lietā Nr. 2016-14-01*). Šie apsvērumi vienlaikus attiecināmi arī uz lietu Nr. 2016-16-01. Tomēr šīs lietas ietvaros ir papildu argumenti, kas uzrāda to, ka Solidaritātes nodokļa likums nav pieņemts pienācīgā kārtībā.

4. Ar solidaritātes nodokļa ieviešanu darba devējam kā tam subjektam, kas darba ņēmējam maksā darba algu, ir noteikts papildu pienākums piedalīties sociālās nevienlīdzības mazināšanā.

Sprieduma 13. punktā ir norādīts, ka, lai arī Pieteikumu iesniedzējas apšaubā to, ka darba devēju pienākums maksāt solidaritātes nodokli izriet no likuma mērķa, tomēr nodokļa iekasēšanas kārtības piesaistīšana apdrošināšanas obligāto iemaksu administrēšanas sistēmai par nodokļa maksātājiem padarot arī darba devējus. Tālāk šajā punktā tiek secināts, ka tādējādi apstrīdētajās normās ir paredzēts darba devēja pienākums likumā noteiktajā gadījumā maksāt solidaritātes nodokli. Tomēr jautājums, uz kuru bija jāatbild šīs lietas ietvaros, bija nevis par to, vai šāds darba devēja pienākums izriet no apstrīdētajām normām, par ko lietā nebija strīda, bet gan par to, vai likumdevējam atbilstoši solidaritātes nodokļa mērķim un taisnīguma principa ietvaros bija tiesība noteikt darba devēju par solidaritātes nodokļa subjektu. Likumdevējs, “radot sabiedrībā taisnīguma izjūtu” (*sk. Satversmes tiesas 2017. gada 6. septembra sēdes stenogrammas lietā Nr. 2016-14-01 14. lp. un 71. lp.*) un postulējot, ka „lielo algu saņēmējiem” (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 10. oktobra sēdes stenogrammu lietas materiālu 5. sēj. 46. lp.*) tiek uzlikts solidaritātes

pienākums, šo pienākumu vienlaikus attiecināja arī uz darba devējiem, kas maksā darba algas darba ņēmējiem. Šāda absurda situācija varēja izveidoties vienīgi tāpēc, ka nepienācīga likumdošanas procesa rezultātā citam nodoklim paredzētas likmes un administrēšana kārtība tika automātiski pārnesta uz solidaritātes nodokļa regulējumu. Proti, nodokļa iekasēšanas kārtība tika piesaistīta apdrošināšanas obligāto iemaksu administrēšanas sistēmai.

Pieaicinātā persona Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras valdes priekšsēdētājs Jānis Endziņš lietas izskatīšanas gaitā norādīja uz faktisko situāciju Latvijā, proti, ka viena no Latvijas tautsaimniecības un labklājības problēmām, ir tā, ka trūkst tādu uzņēmumu, kuri ir produktīvi un kuri līdz ar to spēj maksāt tādas solidaritātes nodokļa līmeņa algas. Līdz ar to Latvijas situācijai atbilstošāk būtu veidot tādu nodokļu politiku, kas šādus uzņēmumus piesaistītu. Tomēr solidaritātes nodoklis rada tieši pretēju ietekmi (*sk. Satversmes tiesas 2017. gada 17. oktobra sēdes stenogrammu lietas materiālu 6. sēj. 10. lp.*). Turklāt situāciju vēl netaisnīgāku padara tas, ka solidaritātes nodokļa maksāšanas pienākums iestājas arī tam darba devējam, kas maksā tādu darba algu, kas atsevišķi pati par sevi nepārsniedz darba ņēmējam attiecīgajam kalendāra gadam noteikto sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru. Proti, ja darba ņēmēja kopējie ienākumi pie vairākiem darba devējiem pārsniedz apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, visiem darba devējiem neatkarīgi no darba algas apmēra, ko tie maksā darba ņēmējam, iestājas pienākums maksāt solidaritātes nodokli.

Līdz ar to, ņemot vērā manas atsevišķās domas lietā Nr. 2016-14-01, kā arī šeit minētos papildu apsvērumus, uzskatu, ka Solidaritātes nodokļa likums nav pienācīgā kārtībā pieņemts likums.

Satversmes tiesas tiesnese

Daiga Rezevska